

بنیاد فرهنگی دماوند

Damavand Cultural Foundation

P.O. Box: 4184, Rockville, MD. 20849

BonyadeDamavand@yahoo.com

www.DamavandCulturalFoundation.org

برنامه ماه می ۲۰۱۵ (اردیبهشت ۱۳۹۴)

شب قشقایی ها

نمایش ۳ فیلم

پروسه قالیبافی زنان قشقایی
آموزش کوبکان ایلی در چادرهای سفید
کوج قشقایی ها

سیمای زن
قشقایی در
گذشته و حال

سخنران:
نما پروین

آشنایی بیشتر
با ایل
قشقایی

سخنران:
اشکبوس طالبی

Roshan Institute for Persian Studies

University of MARYLAND

College Park MD 20742

Howard Frank Auditorium

Van Munching Hall room 1524

با امکان استفاده از پارکینگ رایگان (IA- IB- IC- ID)

شنبه سوم می ۲۰۱۵

ساعت ۵ بعد از ظهر تا ۸ شب

اطلاعات: 240.428.8337

همگان آزاد و رایگان است

شب قشقایی ها در دانشگاه مریند

گزارش از اردشیر لطفعلیان

عصر روز یکشنبه سوم مه، برنامه شب قشقایی ها با همکاری مؤسسه روشن برای مطالعات فارسی و بنیاد فرهنگی دماوند در یکی از تالار های دانشگاه مریند برگزار شد. ایل قشقایی طی چندین قرن یکی از مهمترین تشکیلات قبیله ای در ایران بوده و در برهه هایی از تاریخ در سیاست کشور نیز ایفای نقش کرده است. بخش اصلی این برنامه را سخنرانی آقای اشکیوس طالبی که خود قشقایی نیار است و اکنون در دانشگاه مریند، سحبه بالئیمور به تدریس اشتغال دارد تشکیل می داد. سخنران دیگر برنامه خاتم ندا پروین بود که مانند آقای طالبی دارای نیار قشقایی است و در دانشگاهی در نیوجرسی دوره فوق لیسانس را می گذراند. او با سخنان کوتاه ولی تأثیر گذار خود درباره وضع ناگوار زنان در ایل قشقایی طی قرن ها و دهه های گذشته و محرومیت آنها از بسیاری از حقوق مدنی، حاضران را به شدت تحت تأثیر قرارداد.

آقای طالبی سخنان خود را با تاریخچه ای از ایل قشقایی آغاز کرد. ناطق به اهمیت یافتن این ایل ترک نیار در دوران شاهان صفوی پس از کمک حفظ بندر گمبرون در برابر تهاجم پرتغالی ها و سپس همکاری آنها با نادرشاه و کریم خان زند اشاره کرد. البته آقای طالبی در سخنان خود مجالی برای به شرح چگونگی ورود افراد ایل قشقایی به ایران و سرانجام اسکان بخش عمده آنها در استان فارس سخنی نیافت. پژوهشگران نیار قشقایی ها را به ایل اوکوز در آسیای مرکزی می رسانند و آن ها را از ترکمن های آق قویونلو (مساحیان گوسفندان سفید) می دانند. در اسناد تاریخی ورود قشقایی ها به ایران تقریباً مقارن با حمله مغول به کشور ما در قرن سیزدهم میلادی ثبت شده است. قشقایی ها ابتدا در دامنه ارتفاعات قفقاز سکنی گرفتند، اما با گذشت زمان به جنوب ایران روی آوردند. مدتی در حوالی اردبیل ساکن بودند، ولی سرانجام استان فارس را برای سکنای دائمی برگزیدند. در باره معنای واژه "قشقایی" دو روایت رواج بیشتری دارد. روایت نخست معنای این واژه را "اسب پیشانی سفید" می داند ولی در روایت دیگر معنای آن "پناهجو" یا "فراری" ذکر شده است. زبان مردم ایل گویشی از ترکی است که گفته می شود از ترکی تبریزی زیاد دور نیست.

در نوشته مشروح آقای طالبی در باره ایل یادآوری شده که آنها از دوران کریم خان زند به بعد همواره در صحنه سیاسی، اقتصادی و فرهنگی در جنوب ایران مطرح بوده اند. قشقایی ها دوران ی صولت الدوله، یکی از مهمترین ایلخانان خود در قرن بیستم در برابر تجاوز انگلیسی ها به جنوب کشور به مقاومت برخاستند. ناصر خان، خسرو خان و محمد حسین خان، پسران صولت الدوله در دوران زمامداری دکتر مصدق به جبهه ملی پیوستند و در مجلس و دستگاه دولت موقعیت های مهمی به دست آوردند.

بنا بر توضیح ناطق، قشقایی ها تا پیش از کودتای انگلیسی - آمریکایی 28 مرداد یک زندگی کاملاً سنتی شباتی و ایلی داشتند که با کوچ بین بیلاق و قشلاق همراه بود. آنها از قدرت بسیج جنگی بویژه با استفاده از سواره نظام نیز برخوردار بودند. در ایل قشقایی رئیس ایل یا "ایلخان" دارای قدرت مطلقه بود و اعضای ایل تابع اراده او بودند و از همه تصمیمات او بدون چون و چرا پیروی می کردند. دیگر از ویژگیهای بارز و همیشگی افراد ایل ازدواجهای درون گروهی بود. عشق به تنگ و اسب و تیر اندازی